

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การจัดการอนุรักษ์และพัฒนางวงปีพาทย์พื้นเมืองล้านนาในจังหวัด เชียงใหม่เพื่อการสืบทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม
ผู้เขียน	นายสรายุทธ รอบรู้
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการศิลปะและวัฒนธรรม)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.ดร.ชนิชา เจติยานุกรกุล

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดการอนุรักษ์และพัฒนางวงปีพาทย์ล้านนาในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อการสืบทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา องค์ประกอบ คุณลักษณะ และคุณค่าของวงปีพาทย์ล้านนา รวมทั้งศึกษาสภาพการณ์และวิเคราะห์ปัญหาของการดำเนินการของวงปีพาทย์ล้านนาในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำเสนอเป็นตัวอย่างรูปแบบและวิธีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนางวงปีพาทย์ล้านนาเพื่อการสืบทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม สำหรับวงปีพาทย์ล้านนาอื่นๆ ทำการศึกษาโดยวิธีการเก็บข้อมูลภาคเอกสารและภาคสนาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแนวความคิดทางมานุษยคดีวิทยา ผลการศึกษาพบว่า วงปีพาทย์ล้านนามีชื่อเรียกตามภาษาท้องถิ่นภาคเหนือว่า “ป้าดก๊อ” หรือ “วงป้าด” หมายถึงเครื่องดนตรีสองชนิด คือ “ระนาดและฆ้อง” ซึ่งปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์อันแสดงถึงการดำรงอยู่ในดินแดนล้านนา มาช้านาน และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับวิถีการดำรงชีวิต ประเพณี พิธีกรรมความเชื่อของผู้คนในดินแดนล้านนา องค์ประกอบและคุณลักษณะของวงปีพาทย์ล้านนามีรูปแบบการประสมวงของเครื่องดนตรีที่มีมาแต่ดั้งเดิม ต่อมาพัฒนาการโดยการประสมวงรูปแบบวงดนตรีไทยภาคกลาง ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลดนตรีจากราชสำนักสยามผ่านคุ้มหลวงเชียงใหม่และเข้าสู่สังคมชุมชนเชียงใหม่จนเป็นรูปแบบที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันทำให้บริบททางสังคมของจังหวัดเชียงใหม่เปลี่ยนแปลง การขยายตัวจากสังคมเมืองสู่เมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนตลอดถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เชียงใหม่รวมถึงวัฒนธรรมวงดนตรีปีพาทย์ล้านนาจึงต้องปรับตัวให้สามารถอยู่รอดในสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วงปีพาทย์ล้านนาบางคณะยังมีรูปแบบดั้งเดิม ไม่เปิดรับการพัฒนางวงในรูปแบบของการประยุกต์ ขาดการจัดการองค์ความรู้และพัฒนาในส่วนของการประสมวง เทคนิค

และบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลง เมื่อไม่สามารถพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ฟังและผู้ว่าจ้าง จึงเป็นสาเหตุทำให้ไม่ได้รับความนิยม ส่งผลต่อปริมาณงานและรายได้ที่น้อยลง จนไม่สามารถดำรงอยู่และเสี่ยงต่อการล้มเลิกวงไป ผู้วิจัยจึงนำเสนอรูปแบบและวิธีการจัดการอนุรักษ์และพัฒนางานปี่พาทย์ล้านนาเพื่อการสืบทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เป็น 2 ส่วน คือ การจัดการอนุรักษ์วงปี่พาทย์ล้านนาโดยใช้เครื่องดนตรีพื้นเมืองในวงปี่พาทย์ล้านนาทุกเครื่องมือ รวมถึงบทเพลงพื้นเมืองทั่วไปและบทเพลงพื้นเมืองที่ใช้ประกอบพิธีกรรม เพื่อคงสำเนียงเสียงทางดนตรีที่เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนา และการจัดการพัฒนางานปี่พาทย์ล้านนาโดยนำเครื่องดนตรีสากลเข้าร่วมประยุกต์ มีการจัดวางองค์ประกอบของเครื่องดนตรีตามคุณลักษณะและศักยภาพของเครื่องดนตรีนั้น ๆ พัฒนาทางเทคนิคการบรรเลง การเรียบเรียงบทเพลงและกำหนดบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงให้ร่วมสมัยมากขึ้น

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is an elephant standing and facing left, with a traditional Thai oil lamp (diya) on its trunk. Above the elephant are three stylized, radiating shapes resembling a sun or a flame. The emblem is surrounded by a circular border containing the university's name in Thai script at the top and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' at the bottom. There are also two decorative floral motifs on the left and right sides of the border.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Conservation and Management Development for Preservation of the Cultural Identity of the Lanna Pi Phat Ensemble in Chiang Mai Province
Author	Mr.Sarayut Robru
Degree	Master of Arts (Art and Culture Management)
Advisor	Asst. Prof. Dr. Thaneeya Chetiyankornkul

ABSTRACT

This thesis is study about the conservation and developing management for inheritance cultural identity of Lanna Pi Phat ensemble in Chiang Mai province. The aims of this study are historical study, factor, quality and worthy of Lanna Pi Phat ensemble as well as situation and problem in case selected ensembles. These are for the other Lanna Pi Phat ensembles to know how to develop themselves. The research analyzes through a qualitative approach, as well as, unstructured interviewing and ethnomusicological approach. The study revealed that: Lanna Pi Phat is called in local northern language that “Pad Kong” or “Wong Pad” which are two instruments such as gamelan and gong. Pad Kong was an ancient Lanna musical instrument which related to Lanna history according to the historically inscribed evidence, Chiang Mai local legend, culture, belief and ritual. There is original constituent of instrument and characterization. The development of Thai instrument from central of Siam; the king’s household, effects to ensemble form through the residence of prince in the north of Thailand (KumLaung) nowadays. Since the prosperity and economic growth, the expansion from central to suburb, make the way of life in Chiangmai changes which effect to customs, traditions, arts and cultures including Lanna Pi Phat ensembles adjustment. Some ensembles are preservative and unacceptable development of applying contemporary, lack of knowledge organization, mixing instruments, technique and music presentation. Since there is no development for responding to any listeners and employers, it may not favor, effect to quantity of employment and decrease income. So these ensembles cannot stand and chance going out of

business. Researcher offers format and the management of Lanna Pi Phat ensembles conservation and development for cultural identity following into 2 parts. First is for the conservation of Lanna Pi Phat ensembles by original music instruments remaining and also local music that means to identity sound of Lanna music. Second is for the development of Lanna Pi Phat ensembles, which adaptation of music presentation such as setting of ensemble, style of performance, musical style and tuning systems, to be contemporary.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved